



**Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien.
I. C. Praestantissimi Volumen ...**

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo
Vltimarvm Volvntatvm, Svccessionvm, & Legitimationum materias
distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm CLXX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96520](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96520)

citē accommodata, tñ illa filio, seu filia, qui seu q̄ etiā esset particeps fraudis, seu tacitē fidei, nocere non posset, quin posset habere, & consequi bona patris integra, & de illis uelle suum disponere ēt fratri spurio ex post facto relinquendo, † & tanto magis, qñ filia, q̄ cum spurio legitimatiōem de se factam exhibente per mūla tpa litigauit, vt à lite recederet, titulo trāsfactionis ex post facto bona illa, q̄ ipsa non tenebat, spurio relaxauit, ut contigit in casu occurrenti, in quo cessare vñ omnis suspicio fraudis, & taciti fideicommissi, seu fidei tacite patri accommodata, tum quia filia non sponte, sed lite cogente bona, q̄ ipsa non habebat, nec possidebat, relaxauit, seu renunciauit, item mediante sc̄tu trāsfactionis inter ipsam filiā, & fratrem spurium mediantib. eorū consanguineis, amicis, & aduocatis eorū, ut attestari possem, quia in eā illa parrocinū prastiti, si mihi fides adhiberetur, ex quib. cessare dñr oēs p̄sumptiones fraudis, item tacite fidei patri accommodata & taciti fideicommissi, & in his terminis non loquuntur dōct. in d.l. si is qui, nec in d.l. Lucius. §. 1. ubi lmo. ff. de lega. 1. nec qñ filius legitimus, & naturalis, qui cū fratre spurio saltē prastens legitimato, & hārede à patre instituto litigaret, & cū illo transigēdo ex post facto, vt litib. & expensis finē imponeret, bona aliqua paterna, vel patre illorū fratri spurio relaxauit, alioquin si hāc nō dicerentur inter hos fratres permissa, equidem absurdum, & iniquū foret, & p̄ publicam utilitatē, q̄ consistit in hoc, q̄ litib. & expensis finis imponat, ut in c. finē litib. de dolo, & contumacia, qd̄ fit mediante trāsfactione, q̄ introducta est ad hunc finē, vt sit litib. finis, l. 2. i. causās. C. de trāsfactio. l. 1. i. post rē, ff. eod. Nā ab hoc bono non reperit spurio exclusus, & hinc dñr, † q̄ ēt si reus per calumniā, & dolum introduxerit actore ad transigendū, tñ valet trāsfactio fauore litib. dirimendū, vt in l. 2. per glo. & melius in l. sub prætenu la. 1. C. de trāsfactionib. cum ibi plenē not. per Alex. in 3. col. ibi. item illi, & in l. si maior eodē tit. & in hoc differt sc̄tus trāsfactionis ab alijs sc̄tib. vt à venditione, & ceteris: sed cū dōct. loquantur de venditione, donatione, & similib. in d.l. si is qui ff. de vulg. & pup. id, qd̄ ibi dicunt non haberet locū, qñ spurio prastente legitimato reo conuento, ut erat in casu nostro, ex bonis paternis aliquid per uiam trāsfactionis relaxatū fuisse, vel à filio legitimo, & naturali, seu ēt ab alio hārede extraneo patris sc̄tū litigante. Præterea † non omnis dolus, nec omnis metus sc̄tū trāsfactionis rescindit, sed ille, qui directē, & immediatē posset probari, in ea. n. non ita facili, vt in venditione, & alijs sc̄tib. prastimitur l. interpositas. l. si maior cū ibi not. C. de trāsfactio, & ideo ille, qui conuentus vt hāres trāsfegit, ut hāres, stare trāsfactioni tenetur, & repetere non posset id quod gratia litis finiedā trāsfigendo tradidisset, laec intentio. C. de trāsfactio. & ideo concludendum est dictum Baldassarem iuste, & legitimē potuisse cū sorore legitima, & naturali transigere, & bona, q̄ ad sororē fortē de iure ptinebāt, retinere ex relaxatione, & cessione iuriū sibi à sorore facta. Vltius in hac materia nolo insistere, sed si aliqua noua orietur dubitatio, illā p̄ tenui ingenij mei facultate me resolutū offero.

S V M M A R I V M

- 1 Verba enunciativa instrumenti, & supplicationis contra producentem probant. Declara. nu. sequ. usque ad nu. 7.
- 2 Instrumentum producens qñ contenta in eo fateri censetur.
- 3 Verba enunciativa instrumenti, priuilegiij, & rescripti quando probent, & quando non usque ad nu. 7.

- 4 Dominium non probatur, si in instrumento locationis dicatur, quod ego rem tuam conduxi.
- 5 Instrumentum quomodo contra producentem fidem faciat.
- 6 Verba instrumenti enunciativa contra producentē in antiquis probant. Abb. in cons. 52. in ult. col. lib. 2. declaratur.
- 7 Oldra. in cons. 198. col. ult. vers. ad quartum declaratur.
- 8 Institutus in re certa cū clausula, quod plus non possit petere, an à iure accrescendi, & ab omni eo, quod quoquo modo, & qualitercunque ex testamento, vel ab intestato consequi posset, dicatur exclusus, & quid si filia esset ita instituta, aliq̄ extranei absq; illa clausula essent in re certa instituti, filius autem uniuersaliter institutus, qui indignus, & incapax fuerit, uide hic plures casus.
- 9 Quid si filia ad utilitatem filij uniuersaliter instituti, qui incapax fuit, hāreditati paternā renunciaasset.
- 10 Filia renuncians hāreditati paternā ad utilitatem fratris non censetur exclusa, si frater cum esse hāres non fuerit.
- 11 Institutio rei certa ēt de extraneo facta ad uniuersum trahit, si hāres uniuersalis hāreditatē non adeat, uel non possit.
- 12 Et an differat, institutus ne sit per uerba merē directā ciuilia, an per illa iure institutionis relinquo.
- 13 Hāc uerba relinquo iure institutionis, & hāredem instituto sunt uerba directā ciuilia, idemq; important.
- 14 Relinquo est uerbum commune, directā quoque significatiōem retinens.
- 15 Verba sui natura uel directā ciuilia, uel obliqua, uel communia ex diuersitate personarum non alterantur.
- 16 Institutio rei certa facta per uerbum obliquum, siue commune simpliciter absq; illis uerbis iure institutionis nunquam ad uniuersum trahitur.
- 17 Institutio per uerba obliqua, nec in re certa, nec in uniuerso fieri potest.

E P I T O M E.

Verba hāc in legitimatiōe apposta. In presentia personaliter constituti Titius, & Sempronius eius filius clericus Bononiensis, non probant Sempronium fuisse clericū, etiam si ipse producat legitimatiōis instrumentum.

Filia in re certa instituta cum clausula, quod plus non possit petere, si filius uniuersaliter institutus, tanquā incapax hāres esse nequeat, admittitur ad totum, exclusus in re certa simpliciter institutus, & aliq̄ ab intestato uenientib. neque renuncians filio hāreditati paternā sibi prastidicauit, & si filia nō posset admitti, aliq̄ extranei in re certa instituti forent admittendi, exclusus ceteris ab intestato uenientibus.

C O N S I L I V M C L X X.

In legitimatiōem de D. Baldassare, tanquam de clerico factam in præcedenti consilio defendere conatus sum; & præsertim à defectu auctoritatis illi opposito, q̄ prætem legitimā di personas ecclesiasticas comes, qui illum legitimauit, habere non diceretur. Sed tunc procellum non uideram, & ideo præsupponebam intentionē dominarum actricum, q̄ D. Baldassar fuisse clericum, esse probatam, quā tñ re uera minimē probata est, vt ex processu cognoui, & conferendo cum excellentissimo D. Auditore ex eius subtilib. motiuis percepi: verum conundum pars aduersa acquirat, & conetur periuadere D. Auditori clericatū D. Baldassar fuisse probatū, & quadam alia parui sanē momenti adducat, vt & ueritati, & amico satisficiam, alia ultra iam dicta nunc quoq; scribere non grauabor. ¶ Dicit itaq; pars aduersa clericatū d. D. Baldassar fuisse probatum, quia in legitimatiōe sunt apposta hāc uerba, in presentia persona liter constituti ser Albertus, ac Baldassar ipsius ser fuit, q̄ cum alijs ipse ser Albertus, & c. ¶ Quā uerba & si enunciativa de clericatu sint, tñ probare dicuntur, & ipsum D. Baldassarem in istā legitimatiōis producentē, arg. l. cum precum. C. de lib. caus. Oldra.

Oldrad. in cons. 198. uers. ad quartum; Abb. in cons. 52. in questione Raynerij in 2. lib. circa fi. & melius probari vñ. in l. ne satisfactio in princ. cum glo. ff. re rat. habet. quem rex. pro sing. Allegat Rom. in suo sing. 34. Reuer. D. q. si quis in supplicatione dixerit, Titium esse suum Procuratorem, ex hoc probatur illū esse procuratorem; faciunt, q. hñt per Baldum in rub. C. de fid. instrum. in 3. col. uers. item non debet iunctis ijs, quæ uoluit Bal. in l. 1. in vltima col. C. de fals. caus. adiect. lega. Huic motui clariss. D. Auditor profecto per quā eleganter rñdit, dicens, q. p. producentis instrū. in quo aliquid cōtinebatur, censetur illud fieri, qñ dispositiue in eo prolatum fuit, secus si narratiue, & enunciatuē, quia per uerba enunciatuua quis nunq. ad suum præiudiciū dñ fieri, ut post Innocen. uoluerit Bal. & Feli. in 6. col. in l. limitatione in c. cū uenerabilis extra de exceptio. qd. dictū sequitur Alex. in cons. 16. in 4. col. in 3. uol. Dec. & Paris. nunc Reuerendissimus Cardina lis in d. c. cū uenerabilis in gl. in uerb. uitium in l. limit. Feli. ubi attestantur istud cōiter teneri: & ideo ab hoc non est in iudicando recedendū. Præterea cum ista uerba in casu occurrenti fuerint incidē ter, & enunciatuē à superiore legitimante prolata, nec fuerint necessaria ad actum, imò potius aduersa, nec super illis ipse comes legitimatiōe fundauerit, profecto probare non dñt hanc qualitatē clericatus, ut est tex. not. in c. si Papa in prin. de priuileg. in 6. & maximè hæc vñr pcedere, ex quo hoc qd. fuerit clericus, nō erat de facto ipsius legitimatis, nec super illo D. Comes fundauit suā dispositiōe, ut est tex. not. in clem. 1. iuncta gl. in uer. fundat & in uerbo fecisse de probat. & ibi Abbas, Imol. Card. & alij: & dicit Alex. in l. si donatione in 5. col. C. de collatio. post Bar. q. uerba enunciatuua instrumēti, uel rescripti non probant quo ad ea, quæ nō dependent à libera ptate proferentis, ut ibi exemplificatur: sed q. ille esset clericus, non dependebat à ptate legitimantis, igitur & c. Item præfatus Reuerendiss. Card. allegat Dec. in cōf. 3. 10. in 2. lib. ubi inter alia in vlt. col. allegat not. per Bal. in l. ad probationē Cloca. col. fi. uers. quæro si instrū. & c. q. si quis producat instrū. in quo dicatur, q. ego a te cōduxi talē rem tuam, quis probetur de cōductione, nō tñ probatur de dominio rei tuæ, licet in instrō dixerim rem tuam, qm. hæc uerba rē tuam sunt narratiua, q. non operantur, nec probant, nisi respectu actus principalis, hoc est cōductionis, de quo principaliter agitur: sequitur hoc Alex. in cons. 136. uis. & examinato in vlt. col. in l. lib. & in cons. 202. super causa, & lite col. 2. in 2. uol. Abb. in cons. 33. in pen. col. incip. quia quinq. dubia in 3. col. in uer. sed prium in 2. lib. sic in pposito uerba illa legitimatiōis, Baldassar clericus, quæ sunt narratiua, & enunciatuua clericatus, non dñt probare p ipsum Baldassarem producentem clericatum, ex quo sunt prolata ab alio, hoc est à Comite legitimante, & nō ab ipso Baldassare, nec ab eius patre, & non sunt necessaria principaliter, nec incidenter ad actum legitimatiōis, ergo quoad actum illum operari nō debent, quia in fortiorib. terminis uerba enunciatuua in actu, qui ab uno procedit, si sint prolata ab eo ēt, qui actū facere pōt, non probant, si incidenter fuerint prolata, & id. qd. ex illis uerbis profertur, non erat necessarium ad actum, qui fiebat, ut in d. c. si papa, & ibi omnes scribentes: aliud uerō fortē esset in actib. qui à duob. dependerent: sed quoad hunc casum ultimū me remitto ad nota. in l. ex hac scriptura ff. de donatio. cum simil. nec ulterius insistendum puto, qm. in terminis, in quib. nūc dubitari cō

tingit, uer. 3, an uerba enunciatuua prolata in instrō incidenter probent p illum, qui tale instrū. producit ad alium effectum, habemus cōem snām pro nobis, q. non ēt si instrū. esset factum super eo, q. à facto duorum procedit, ut traditur per scriben. Bal. & alios, quos allegaui supra in d. c. cum uenerabilis cū alijs plurib. ergo hoc magis dicendū erit, si uerba illa enūciatiua prolata eisent in instrō, qd. depēdet à facto, & uoluntate unius, ut in priuilegio, q. in casu isto uerba enunciatuua minus dñr probare per supra dicta. ¶ Non obstat, quod uoluit Abb. in cons. 52. in ult. col. in 2. lib. quia dico, q. si Abbas intelligat de producente instrū. in quo uerba narratiua, & enunciatuua erant prolata, q. fidem faciant p ipsum producentem quo ad id, qd. in uerbis enūciatiuis continebatur, malè loqueretur, quia cōis opinio prium uoluit: & ideo intelligo, q. p. instrū. fidem facit p producētē quoad illa, quæ in instrō stant dispositiue, & nō narratiue: & hoc modo debet intelligi id, qd. uoluit Abb. & ēt tex. in d. ca. cū olim de censib. Vel secundo Abb. loquitur, q. qñ es semus in antiquis, quia ad probandum puta confines, & similia uerba enunciatuua probarent contra producentem instrū. & ita ipse vñ loqui, & clarius ēt allegando tex. in d. c. cū olim, & plura alia in cōf. 62. lib. 2. & hic non est casus noster, cum regulariter in antiquis stetur uerbis enunciatuuis ut hñt per eū in d. cons. 62. Non obstat consilium Oldrad. 198. in vlt. col. uers. ad quartum, quia Oldradus ibi nihil ponit, qd. aduersetur ijs, quæ cōiter uolūt doct. Bal. Dec. & Feli. in d. c. cum uenerabilis, p primo enim dici pōt, Oldradum loqui, qñ instrō productio non essent apposita uerba enunciatuua, sed dispositiua principaliter, & non incidenter, ut constat ex uerbis illius literæ, de qua per Oldra. ibi fit mentio, nā tunc uerba illa nocerent, c. cum olim de censib. & d. c. cū uenerabilis: Nos uerō loquimur, quando in instrō productio aliquid enunciatuue continebat, qd. incidenter, nō aut principaliter fuit expressum, & narratum, quia illud non dñt nocere producēti, ut supra. Secūdo posito, sed non concessio, q. Oldr. hoc, qd. dictū est, sentiret, & inferret tacitē ex uerbis suis, tñ pp hoc non debemus recedere ab opinione Bal. & aliorum in d. c. cū uenerabilis, & Alex. in d. cons. cum illa sit cōis, ut attestantur Decius, & clarius Reuerendissimus Paris. in d. c. cum uenerabilis: licet n. magna sit auctoritas Oldradi, maior tñ est auctoritas cōis opinionis, ad tradita per Abba. Ioan. Andr. & alios in c. 1. circa fi. extra de cōstitut. & precipuē cum in terminis nostris opinio cōis fundata sit in meliorib. rationib. cum regula sit, q. ex uerbis enūciatiuis incidēter prolatis, & pp aliud non inferatur probatio, ēt si à papa in suis literis essent prolata d. c. si papa de priuileg. in 6. cum simil. item quia si hñt uerba apposita in priuilegio probare dicerēt cōtra illum, qui simpliciter produceret ad fundandam suam exceptionē circa aliud, sequerentur, & concurrerent plura specialia simul contra tex. in l. 1. C. de dot. promissio. primū, q. uerba enunciatuua incidenter posita probarent cōtra iuris regulas, fm. qd. producentis instrū. pro se diceretur, & fingeretur confiteri oīa contenta in instrō d. c. cū olim de censib. Inn. in d. c. cum uenerabilis, & alij ibi: & ideo uolunt Bal. & alij in d. c. q. tacitē confiteri dicatur contenta in instrō, q. stant tantūmodo dispositiue, & non enunciatuue, quia tunc unum tm dñt specialiter concurrere. ¶ Intelligo ēt dubitari contra filiam legitimam, & naturalem ser Alberti sororem D. Baldassaris, q. ex quo in testō paterno plura sibi iure institutionis relicta fuerunt pro

pro omni sua legitima, & parte, q̄ sibi quocunque
& c. ita q̄ ipsa non possit aliquid ultra petere, nec cō-
sequi à d. D. Baldassare hæredē uniuersali, ea dē ex-
clusa à iure accrescēdi, & ab omni eo, qd̄ quoquo
modo, & qualitercunq; ex testō, vel ab intestato ex
bonis paternis de iure habere, & consequi possit,
quia illa institutio facta in reb. certis cū prohibi-
tione, ne aliquid plus ultra relicta petere possit, hoc
operari dē, ut in l. quoties. §. si duo cum ibi not. ff.
de hæred. insti. & quis hanc difficultatem remotā
viderim à causarum patrono d. D. Baldassaris, qui
satis bene illi r̄sum accommodauit, tñ vt plenius
satisfaciam, aliqua addam pro resolutione opposi-
tionis, quā modicū iudicio meo aduersarijs, p̄des-
se v̄t, si bene considerentur ea, quā scriben. in d. §. si
duo referunt: & ¶ pro declaratione pono veras cō-
clusiones scribentium circa hanc difficultatem, ex
quib. inferam ad casum nostrum. Prima conclusio
cōis Bart. & aliorū est, qd̄ qñ testator aliquem dun-
taxat hæredem instituit in reb. certis, nullo alio da-
to cohæredē vnuerſaliter in toto, vel in parte, cum
hac clausula, q̄ sit contentus illis reb. & nihil ultra
petere possit, tunc res reducitur ad cām adiectā fa-
uore venientium ab intestato, ex quo in testō alius
non fuit hæres institutus, & idē locus est succeſ-
sioni ab intestato, vt hi admittantur, qui sunt proxi-
miores, quia sic testator voluisse v̄t, q̄ sibi non ex
testō, sed ab intestato succedatur, Bart. Imol. Bal. &
Paul. in d. l. quoties. §. si duo; & quis iste nō sit casus
noster, q̄ ultra relicta iure institutionis filiæ suæ le-
gitimæ, & naturali instituit ē d. D. Baldassarem hæ-
redem vnuerſalem, & plures alias personas in reb.
seu q̄ritatib. certis sine illa clausula, & aliorū in
d. §. si duo, tūc in persona filiæ institutæ in reb. cer-
tis nō censetur adiecta illa clausula, seu prohibitio
ad fauorē venientium ab intestato, sed illarum per-
sonarum, q̄ sine illa clausula, & prohibitione fuerūt
vnuerſaliter, vel particulariter institutæ, vt voluit
doct̄. p̄ allegati in d. §. si duo, & h̄ per Angelū in
conſi. 148. Fulg. in conſi. 102. tñ posito, q̄ effemus in
isto casu, ex quo D. Baldassar, qui fuit institutus, h̄t,
ac si non fuisset institutus ob suam incapacitatem
l. 2. C. de hæredib. insti. l. si. & ibi Bar. ff. de his, quib.
vt indign. l. hæreditas. C. eodem titu. ipsa filia vt su-
pra instituta, quæ ex testō succedere non p̄t, ab in-
testato poterit admitti, tanq̄ omnib. alijs pximior
ex mente Bar. & aliorum, qui volunt esse locū suc-
cessione ab intestato, nec reperitur, qui velit filiā
institutam in re certa cum illa prohibitione, nullo
alio dato cohæredē, esse exclusam à succeſsione
h̄mōi ab intestato pp̄ illam clausulam, & prohibi-
tione, quæ solum d̄r excludere à succeſsione tes-
tamentaria; nec adest ratio, quæ eam ab intestato
repellat, cum sit filia legitima, & naturalis. §. 1. in
auth. de hæred. ab intesta. & clausula illa non exten-
dit vires suas ad excludendum, sed ad vocandum
venientes ab intestato, ad tradita per Bartolū, Bal-
dū, & alios in d. §. si duo, inter quos in casu nostro fi-
lia est potior, & proximior, & de liberis, qui omnes
collaterales excludunt, arg. l. cum acutissimi. C. de
fideicom. & cum alijs iurib. vulgarib. ¶ Secūda cō-
clusio cōis, & vera est, q̄ qñ aliquis est institutus in
reb. certis, & alius vnuerſaliter, qui fm̄ cogitatio-
nem defuncti in omnem casum poterat esse hæres,
tunc illa verba prohibitua v̄r apposita fauore in-
stituti vnuerſaliter, non aut venientium ab intesta-
to. l. pero in prin. ff. de lega. 2. Quo fit, vt si institutus
vnuerſaliter possit esse hæres, & fuerit, tunc institu-

tus in reb. certis non possit admitti ex iure accre-
scendi, vt simul cum vnuerſaliter instituto succe-
dere possit, sed solum qñ vnuerſaliter institutus
non esset, vel non posset esse hæres quia illa verba,
vt plus petere nō possit, intelligunt v̄t; hæredē insti-
tuto aduenire. l. paulo callimacho. §. 1. ff. de lega. 2.
p̄r reb. sic stantib. v̄t institutus in re certa prohi-
bitus per illa verba ultra aliquid petere; ergo reb. sic
nō stantibus, vt quia vnuerſaliter institutus nō
adiuerit, ipse institutus in re certa ad totam hære-
ditatem admitti poterit per ius accrescendi, vt h̄t
per Bar. Bal. & Imo. in d. §. si duo, & in c. Raynuius
extra de testamen. & per Fulg. & Ange. in dictis cō-
silijs, & si hic est casus noster, vt v̄t inferri ex verbis
Bar. qui dicit instituendo vnuerſaliter eum, qui
fm̄ cogitationem defuncti in omnem casum, & c.
non aut dicit fm̄ ius, sed fm̄ cogitationem suam, si
p̄supponamus d. D. Baldassarem totaliter fuisse
incapacē, (qd̄ tñ negatur) profecto in casu nostro
testator sibi instituit hominem, qui fm̄ cogitatio-
nem suam in omnem casum poterat esse sibi hæ-
res, quia illū tanq̄ rectē, & ritē legitimatum, & suc-
cessibilem instituit, hæredem, & sic verba possunt
verificari in casu occurrenti, & maxime quia ipse
exemplificat, vt instituendo hominem iam natum
qd̄ exemplum non restringit, quin possit dictū, &
conclusio Bar. verificari in terminis nostris, ergo se-
quitur, qd̄ d. D. Baldassare non aduenire, uel non ua-
lente adire hæreditatem, ipsa filia instituta in reb.
certis ex testō ad totā hæreditatem ex iure accre-
scendi admitti poterit. ¶ Tertia conclusio ex ver-
bis Bart. Bal. Imol. & Paul. in d. §. si duo colligitur,
q̄ si testator, vno instituto in re certa, aliū ē vnuer-
ſaliter instituit, qui fm̄ cogitationem testatoris nō
poterat esse hæres, nisi in uno casu tñ, & in alio nō,
& solū testator expresse casum, in quo ille esse po-
terat, & sic in casu, quo ille poterat hæres esse, testa-
tor illum instituit, & non in alio, tunc illa verba in-
ducentia prohibitionem petēdi aliquid ultra adie-
cta instituto censentur adiecta fauore hæredis insti-
tuti, si ipse hæres erit, si uero non erit hæres, cen-
sentur adiecta fauore venientium ab intestato, ut ibi
per Bar. in fi. uerb. per tex. in d. l. pero in prin. uerſi
idem dicemus, & maxime si in testō adiecta fuit
clausula codicillaris, & si uolumus casum huius cō-
clusionis ad casum nostrum adaptare quia testa-
tor instituit D. Baldassarem, qui in uno casu tñ fm̄
cogitationem testatoris hæres esse poterat, v̄t, si
rectē, & ritē legitimatus esset, & in illo casu tñ illū
instituit, & non in casu, in quo Baldassar hæres esse
non poterat, v̄t, ut spurius, & in casu, quo potuit
hæres institui, ut asseritur, non fuit hæres, nec po-
tuit esse, ergo illa clausula q̄ nihil ultra filia petere
posset, debet cēferi adiecta ad fauorem venientū
ab intestato, ut ipsi possent succedere, non aut filia
in re certa instituta per ius accrescendi ex testō, &
p̄sertim ex quo in testō, de quo agitur, adiecta fuit
clausula codicillaris, ut p̄supponit Bart. sed inter
succedentes ab intestato prior, & potior est filia, q̄
fuerat in reb. certis instituta, ergo illa omnib. alijs
collateralib. ab intestato p̄ferenda erit: & maxi-
mē hoc dicendum v̄t, quia ipsa magis dilecta est a
patre in testō, q̄ fuerint domine aduersaria; quibus
nihil à testatore relictum fuit, & hoc motiuo in ter-
minis v̄tut. Fulg. in d. conſi. 102. in 2. col. ubi ē mul-
ta ponit, quæ ad p̄dicta oīa faciunt, & Bart. in conſi.
incip. mathiolus & c. ¶ Præterea quis clausula illa
prohibitua de vltius nihil petendo possit opera-
ri, q̄ ipsa nō possit venire ex testō per ius accrescen-
di, ut in §. si duo p̄allegato, tñ non sequitur, q̄ in
casu,

casu quo D. Baldassar ex testō uenire nequeat, q̄a sit ipurius, nō possit esse locus successioni testamē-
tariae, & sic dicatur uocari in totū per ius accrescē-
di illi alij, qui in dictō testō fuerunt hāeres insti-
tuti in reb. certis sine illa clausula, & prohibitione
iuxta l. 1. §. si ex fundo, & in d. §. si duo cum ibi no-
tatis per scriben. ff. de hāred. insti. Quo fit, vt cū ad-
uersarij non sint de illis, ipsa nullo modo fuerint
admittendae, sed excludendae, quia ipsis nullū ius,
& nulla actio ad bona praedicta competere dicitur.
¶ Et ex his credebatur tandem apertissimum esse ad
uersarias nullum in hac causa ius habere, easq; ipō
te sua incapto desistere debere, sed cum adhuc in-
duratū sit cor earum, neq; cessent aliqua ueritati
obijcere, idcirco nōnulla quoq; iā tertio in hac cā
de Sauonancij scribam ad remouendū difficulta-
tes, q̄ si peresse vnt, & solū inhārendo ueris, & cōi-
bus opinionib. doctorum, paucis utar, non aliter re-
ferendo, sed praesupponendo illa, q̄ iam bis scripsi
in praesenti negotio: illud uerissimū esse arbitror,
¶ q̄ licet filia testatoris, quā fuit in reb. certis insti-
tuta cum illa clausula, q̄ nihil aliud petere possit
& c. q̄ solet excludere ius accrescendi, nisi filius, uel
alius uniuersaliter institutus noluerit, uel non po-
tuerit esse hāeres, ad. not. per Bar. & Imol. post alios
cōiter in l. quories §. si duo ff. de hāred. insti. per
Alex. in l. si quis priore cum simil. allegatis ibi ff. ad
Treb. & in l. quories C. de hāred. insti. per Imol. in c.
Raynuius in 2. gl. extra de testa. & in l. 1. §. si ex fun-
do, & in l. ex facto ff. de hāred. insti. renunciauerit
bonis, & hereditati paternā, tū ipsa nō dī excluda-
saltem a successione ab intestato, filio instituto exi-
stente indigno, & incapace. Nec dici debet, ipsam
filiam sic renunciando aperuisse uiam alijs remo-
riorib. qui uellent exclusā filia admitti, tū q̄ ipsa fi-
lia renunciauit solū respectu filij instituti, & ad il-
lius utilitatē, prout in dubio ēt praesumitur, ut est
de mēte scribentū in d. §. si duo, & aliorū, de quib.
supra, & in l. pactū, & ibi Salic. C. de pact. tum ēt q̄a
sic expresse ad utilitatē filij, & illius respectu ap-
paret ipsam renunciaſſe: quo fit, vt ex quo filius ra-
tione incapacitatis nō potuit admitti, ut asseritur,
ex testō, nec ab intestato, ipsa filia saltē ab intestato
admittenda sit, & nō remotiores in gradu, de quib.
testator non cognouit argu. l. cū acutissimi C. de si
deicac. ēt quia renunciatio facta ad fauorē filij in-
telligi debet, reb. sic se habentib. alias secus, sicut in
simili dicunt Imol. & scribentes alij in d. §. si ex fun-
do in 3. col. in fi. ver. & in d. c. Raynuius, dū q̄runt,
an institutus in re certa alio vltiter instituto, & re-
pudiante, aut nō ualente adire habeat totum ex iu-
re accrescendi, uel saltem ex transformatione insti-
tutionis rei particularis in vltimū habere debeat, rā
dendo allegatis per Bal. & alios quosdam p̄ cōm
sentiam Bar. & aliorum, & in simili allegat Imol. ibi
tex. in l. 2. §. obijciunt. ff. ad Tertullianū cō. §. sed et si
ipsa, & l. paulo callimacho §. 1. cū ibi not. ff. de lega.
10 3. cum alijs. Et ad propositum, in terminis facit, q̄
dī de filia, q̄ ad utilitatē fratris renunciauit hāre-
ditati paternā, nam intelligitur, si frater erit, uel po-
tuerit esse hāeres cum effectu, secus si noluerit, uel
non potuerit, quia, tūc filia non obstante renuncia-
tione poterit admitti, quia eius renunciatio intel-
ligitur, reb. sic stantib. & per suam renunciationem
non censetur uoluisse aperire uia alijs uenientib.
ab intestato, & se ipsam simpliciter excludere, ut
hī per scribentes in c. q̄uis de pact. in 6. Alex. in l. sti-
pulatio hoc modo ff. de uerb. oblig. & in l. 1. §. uete-
res ff. de acquir. poss. Ang. in cons. 1. cū multis alijs,
q̄ allegari possent, & omnino hī per Bal. in l. pactum
post alios in 6. col. C. de pact. ista n. filia solū cogita-

uit de fratre, & non de alijs, & praecipuē de aduer-
sarijs, & ideo actus agentium non operantur ultra
eorum intentionē iurib. uulgarib. ¶ Quoad aliud,
11 de quo dubitatur, q̄ utrū alijs institutis in reb. cer-
tis in testō, filio uniuersaliter instituto excluso, ac-
crescat totū in casu, quo ipsi filia accrescere non
possit, ex quo alij, instituti in reb. certis sunt extra-
nei: quicquid dixerint Bal. in l. quories C. de hāre-
dib. insti. & alij plures doct. cōiter uoluerunt, q̄ in
hoc nō sit dīa inter filiā, & extraneos in reb. certis
institutos, sed q̄, hārede uniuersali non existente
hārede, ipsi indifferenter admittantur ad totū uel
ex iure accrescendi, uel magis propriē ex iure tran-
sformandi, ut uolunt doct. communiter, & atte-
stantur, & sequuntur Imol. & alij, quos ipse alle-
gat in d. c. Raynuius, & in d. §. si ex fundo, & Alex.
in d. l. quories, quorum rationes inspicere possunt, &
q̄a hāc opinio est cōis, ut ibi, ideo aliter non infi-
12 sto. ¶ Nec obstat, q̄ p̄dicta uera sunt, q̄n facta fuis-
set institutio de re certa per uerba merē directā ci-
uilia, ut sunt hāeres esto, hāredem instituo, & simi-
lia, de quib. in l. his uerbis ff. de hēred. insti. & in l. uer-
bis ciuilib. ff. de uulg. & pup. & p̄ scribentes in l. Cen-
turio eod. tit. & in c. si pater de testa. in 6. Secus si fa-
cta fuisset institutio de re certa per illa uerba, relin-
quo iure institutionis q̄a tūc talis institutio nunq̄
trahi pōt in extraneo ad directā institutionē uni-
uersalem, sed dī facta per uerba obliqua, hoc est p̄
uerbū relinquo, quod adiectum certae rei nunq̄ tra-
hitur ad uniuersum, argu. l. cogi. §. & gñaliter, & ibi
Bart. ff. ad Treb. & traditur per gl. in auth. de hēred.
& falc. in §. & non pōt in uerbo relicto: ita in termi-
nis declarant moderni in repet. c. si pater, in 12. col.
de test. in 6. & in hoc consistit punctus, & tota diffi-
cultas, si uerum esset. ¶ Sed animaduertendum est,
q̄m hūmō dīa est q̄dā trussa, ut dixit Bar. in l. filiū §.
sed si portio p̄ gl. ibi, q̄ hoc uoluit. ff. de lega. p̄tan.
13 ¶ Nam idē importat illa uerba relinquo iure insti-
tutionis, q̄ importat illa uerba hāredem instituo,
nam omnia dīr directā ciuilia, ut ibi. Idem sensit
Bar. in d. l. his uerbis ff. de hāredib. insti. & hoc affir-
mant praefati moderni in d. c. si pater in gl. col. 3. ac
ēdum faciunt mentionē de uerbis directis, nā fm
doct. omnes, & magis cōiter uerbū institutio, q̄d a
uerbo instituo prouenit, dī directum ciuile, sicut
est uerbū instituo, ut per Bar. in d. l. Centurio, & per
scriben. post gl. in d. c. si pater, & licet cum illis uer-
bis iure institutionis sit adiectum uerbū relinquo,
tā non alterat naturam illorum uerborum, q̄ sui
14 uatura sunt directā ciuilia; ¶ & praesertim cum uer-
bum relinquo in se ēt retineat significationē dire-
ctam, ut uno ore fatentur, & gl. & doct. qui dicunt
illud esse cōe ad tradita per gl. & latē per moder. in
d. c. si pater, & per gl. & doct. in d. l. his uerbis, & per
gl. in auth. de hēred. & falc. in d. §. in uerb. relicto, &
per Imol. in c. Raynuius per illum tex. & ibi oēs ex-
tra de testamentis, & in d. §. si ex fundo. ¶ Et cum
15 hac uerba relinquo iure institutionis in filio dican-
tur uerba directā ciuilia sui natura, & ex suo signi-
ficatu, talis natura non debet alterari ex diuersita-
te personarū, hoc est rōne extranei sic instituti, q̄a
penēs aliquem nunq̄ legi, q̄ uerba, q̄ sui natura sunt
directā ciuilia, mutant naturā in alia persona, quia
uerbum, q̄d est directum ciuile, quoad omnes per-
sonas dī directum: similiter uerbum, q̄d est sui na-
tura obliquum, uel cōe, ut colligitur ex regulis Bar. in l.
Centurio in pe. col. & hī in d. c. si pater, ubi Io. Andr.
& post gl. doct. omnes maximē moder. neque fieri
debet dīa inter filium, & extraneum per hāc uer-
ba institutū, quia ut dictum fuit supra, attenta cōi-
opinione,

opinione, & reiectis alijs sententijs Bald. & aliorum in hac materia institutionis rei certæ ad effectum, ut trahi possit ad uniuersum, nō est dīa inter filiū, & extraneum nec dari pōt ratio diuersitatis uera, nec efficax ad ea, q̄ hñr per Imol. latē in d. §. si ex fundo post Bart. Angel. & alios. & Bal. in alijs locis; ergo cum ex auctoritate gl. & Bart. in d. §. sed si portio idem importent, & sint eiusdem naturæ ista uerba relinquo iure institutionis, cuius sunt illa hæredem instituo, dicendum est hoc procedere indistincte in quolibet et extraneo. ¶ Non obstant not. p. moder. in d. c. si pater in 12. col. in vers. sed limita primo & c. Quia pro ratiōne sciendum est, q̄ omnia, q̄ ipsi moder. ibi ponūt, sunt d. Ioan. de Imol. sumpta ex uerbis eius in d. §. si ex fundo, & in d. c. Raynuitius & in l. ex facto la. 2. ff. de hæred. instit. ubi Imo. refertur, & dicens idem, qd̄ referunt moderni in d. c. si pater in 12. col. ponit ista uerba, aduerte, q̄ dispositio facta in re certa, si nō est facta dispositio alia uniuersalis, trahitur ad uniuersum patrimoniu, si est facta per uerba merē ciuilia puta instituo, vel hæres esto, secus si per uerbum relinquo, vel per aliud uerbum cōe per not. in l. cogi §. & generale ff. ad Treb. & ideo inaduerterenter moder. dixerunt, sed limita primo, qñ institutio facta fuit per uerba directā ciuilia & c. secus si per uerba obliqua, quia impossibile est, q̄ institutio possit dici facta p uerba obliqua, cum ista repugnet, & aduerferentur institutioni, & uerba obliqua l. uerbis ff. de vulg. & pup. Bart. in l. Cēturio, & Ioan. And. & gl. in d. c. si pater, & ideo rectius loquutus fuit Ioan. de Imol. per uerbu dispositio, non aut per uerbum institutio, quo uerbo uñ fuerunt moder. Præterea moder. in d. 12. col. dicunt p uerba obliqua puta per uerbu relinquo, & in hoc non rectē loquuntur, qñ uerbum relinquo non dī uerbu obliquum, sed cōe, qd̄ differt specie ab obliquo, ut tradit Bart. in d. l. Centurio, & hñr per gl. & ipsomet moder. in sequenti gl. & sic non vñr se firmare in d. 12. col. cū aliter se firmādo loquatur de uerbo relinquo, & et de illis uerbis relinquo iure institutionis in sequenti gl. in 16. & sequi col. & nō cōtenti moderni ijs, q̄ dixerunt in d. 12. col. se remittunt ad dicenda infra in glo. proxima, ubi aliter loquuntur. Igitur super ijs, q̄ in d. 12. col. dixere, nō est faciendum fundū, sed in sequentibus quæ pro nobis faciūt. ¶ At saluando et ea, quæ dixerunt in d. 12. col. dico
16 ipsos loqui, t qñ uerbu obliquum, siue cōe, ut est uerbum relinquo esset adiectū rei particulari simpliciter absq; illis uerbis iure institutionis, de quibus nos loquimur, quia tunc nunq̄ trahitur ad uniuersum; & hæc intelligentia aperte colligitur ex lege, & auctoritate, quas ipsi allegant vñ ex d. l. cogi, & Dyn. & Bar. qui tex. cum ibi nō loquuntur, qñ uerbu cōe, siue uelimus dicere obliquū, simpliciter fuit adiectum rei particulari absq; illis uerbis iure institutionis, ut ibi expressē colligitur, & ita oēs doctores ponentes illud, q̄ ibi dicunt moderni, intelligūt, & loquuntur, ergo nihil ad propositum nostrum, q̄ uerba doctoris, & gl. intelligi debent fm legem, & iura, q̄ alleg. Bar. in l. non solum §. liberationis. ff. de libe. leg. & negari non pōt, quin clarū sit, q̄ moderni ibi non loquuntur in illis terminis, nec expressē, qñ uerbu relinquo esset adiectū illis uerbis iure institutionis, q̄ fm Bar. dñr directā ciuilia, sicut illa hæredem instituo: Et si quærat, q̄o pōt fieri institutio particularis per uerbum obliquū, puta relinquo, non teneor ulterius rādere, q̄rat, qui uelit id scire, satis est mihi, q̄ moder. ibi expressē nō loquuntur, qñ uerbum relinquo est iunctum illis uerbis iure institutionis. Præterea, ut dixi, moder. aliter loquuntur, q̄ faciant docto. alij, & fortē non bene, cū

17 t institutio non possit fieri p uerba obliqua, nec in re certa, nec in uniuerso, quia uerba obliqua repugnant institutioni, ut in §. si instit. de pup. subbst. cum ibi not. & in d. l. uerbis. Sequamur ergo ueras doctrinas doct. antiquorum, & omittamus cauillationes. Reliqua suppleat excellen. Dom. Auditor. L. D.

S V M M A R I V M

- 1 Legitimitas infantis illegitimi facta a Comite an sit ualida.
- 2 Et an per ratificationem illius conuallidetur, & nu. 20.
- 3 Legitimationis ratificatio per legitimum facta etiam post mortem eius, de cuius successione agitur, operatur.
- 4 Legitimitas non requirit tempore legitimationis presentiam, & consensum legitimi, dummodo ratificatio, seu consensus illius postea sequatur.
- 5 Et sufficit ratificatio etiam tacita.
- 6 Et quando, & quomodo quis illam ratificare dicatur.
- 7 Ratificari, & confirmari non posse id, quod nullum est, quomodo procedat, & nu. 24.
- 8 Legitimandi potestas omnis in comite dependet a facultate ei per principem concessa, & solum quatenus uerba concessio- nis, & privilegij se extendunt, & nu. 16.
- 9 Noiborum appellatione adulterini comprehenduntur.
- 10 Verbis narratiuis, et relatiuis alterius dispositionis, et præsertim limitatiue non est standum, nec ea disponunt, sed ad limites prioris dispositionis restringi debent, & num. 15.
- 11 Verbis Papæ narratiuis, & relatiuis quando sit standum, & nu. 34. & 35.
- 12 Verba narratiua, & assertiua geminatē prolata disponūt, illi que est standū: Nisi plata esset, habita expressa relatione ad aliud nu. 36. et q̄o geminatē prolata esse debeant nu. 37.
- 13 Priuatio præsupponit habitum.
- 14 Oppositū idem in opposito operatur, q̄a propositū in proposito.
- 15 Legitimandi illegitimos infantes potestas per quæ uerba, & quando data censetur, si in specie data non fuit.
- 16 Legitimandi per rescriptum potestas cui competat.
- 17 Manserum, & Bastardorum appellatio nō comprehendit adulterinos, & quos comprehendat.
- 18 Legitimandi manseres, & bastardos potestatem habens nō dicitur posse adulterinos legitimare.
- 19 In legitimantibus semper qualitas illegitimitatis est exprimenda, & quare.
- 20 Legitimitas nulla quando per ratificationem legitimi possit conuallidari, & quando secus.
- 21 Nullum ab initio ex defectu potestatis, & ratione incompeten- tiæ non potest postea confirmari, & nu. 23.
- 22 Sententia nulla ex defectu iurisdictionis, & potestatis iudicis non pōt postea de consensu partium ratificari, ut ualeat tanquam sententia: sed ualebit tanquam pactum nu. 19.
- 24 Nullum posse confirmari, ut ualeat a die ratificationis, nō aut ut ualeat tanquam si ab initio ualisset, quomodo procedat.
- 25 In ratificante, seu confirmante maior debet esse potestas, & auctoritas, quam in primo faciente.
- 26 Nullum ex defectu potestatis, & iurisdictionis non potest postea confirmari etiam ab eo, qui potuisset dare iurisdictionē, & potestatem illud faciendi.
- 27 Processus factus, & sententia lata a non delegato, tanquam a delegato non ualent, nec possunt postea confirmari a superiore, qui illum facere delegatum potuisset.
- 28 Iurisdicō, & potestas a principio nulla quomodo postea possit confirmari, & conuallidari.
- 30 Testes singulares non probant.
- 31 Testiū singularitas inducitur ex diuersitate locorū, uel temporū.
- 32 Et maxime in actū reiterabili.
- 33 Probatio testiū dubia debet contra producentē interpretari.
- 34 Verbis narratiuis, et asseritiuis qñ sit standū, et qñ ea disponā.
- 38 Ex uerbis priuatiuis, & destrucitiuis necessario non sequitur concessio, & positio.
- 39 Curator datus bonis tenetur administrationis illorum rationē reddere, & reliqua restituere.
- 40 In restitutione fideicommissi grauatus, uel hæredes sui tenentur ad fructuū restitutionem, & a quo tempore.

EPI.